

Uvodnik

Pomladno številko pričenjamo s *Pregledi*. B. Jančar opisuje obsevanje benignih bolezni z ionizirajočimi žarki. S takšnim zdravljenjem so pričeli že zelo zgodaj v zgodovini radioterapije. V nekaterih centrih je bilo bistveno več bolnikov obsevanih zaradi benignih bolezni kot pa zaradi raka. Neposredno sopojavi so bili prehodnega značaja in relativno nepomembni. Šele kasneje so ugotovili kakšne so lahko kasne posledice sevanja (n.pr. posledice uporabe nuklearnega orožja v Hirošimi in Nagasakiju). Večina centrov je zato zmanjšala oz. opustila obsevanje benignih bolezni, v novejšem času pa so na novo postavili indikacije za tovrstno zdravljenje.

V rubriki *Novosti* B. Casar in P. Strojman predstavljata stereotaktične tehnike obsevanja v radioterapiji. Uvedba stereotaktičnega principa v radioterapijo v začetku petdesetih let prejšnjega stoletja je posledično omogočila do tedaj nedosegljivo natančnost načrtovanja in izvajanja obsevanja. Danes z imenom stereotaktična radiokirurgija opredeljujemo obsevalno tehniko, ki temelji na stereotaktičnih principih opredelitve tarče in izvedbe obsevanja. Obsevamo z eno samo frakcijo ob uporabi večjega števila žarkov, ki ne ležijo na isti ravnini. Stereotaktično obsevanje se uporablja za zdravljenje številnih malignih in benignih možganskih lezij ter nekaterih funkcionalnih okvar. I. Srebotnik Kirbiš opisuje določanje estrogenskih receptorjev (ER) v vzorcih aspiracijskih biopsij

raka dojke. Na tak način lahko ER določamo pred operacijo, kar je pomembno za načrtovanje preoperativnega zdravljenja, receptorje pa lahko določimo tudi, kadar operativno zdravljenje ni mogoče. V. Kloboves Prevodnik in M. Us Krašovec predstavljata novo dodatno metodo za odkrivanje limfomskih celic v izlivih - imunofenotipizacijo s pretočnim citometrom. S. Borštner s sodelavci opisuje pomen urokinaznega aktivatorja plazminogena, njegovih zaviralcev in receptorja kot napovednih dejavnikov za potek bolezni in odgovor na sistemsko zdravljenje pri bolnicah z rakom dojke.

V *Žarišče* smo tokrat postavili slikovne metode v onkologiji. I. Kocjančič s sodelavci piše o radiološki diagnostiki, M. Rener pa o pomenu mamografije v zgodnjem odkrivanju raka dojke.

V rubriki *Priporočila* predstavlja B. Jezeršek s sodelavci priporočila za obravnavo bolnikov z ne-Hodgkinovimi in Hodgkinovim limfomom.

V *Paliativni oskrbi* smo dali tokrat besedo B. Mudrovčič, ki razpravlja o pomenu svojcev v paliativni oskrbi in oskrbi v hospicu.

Zvonimir Rudolf, glavni urednik

